

မှတ်စုတို ၈၊ မီဒီယာမျိုးစုံ မတူကွဲပြားမှု

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်သည် နိုင်ငံတော်၏ လုပ်ဆောင်ချက်အပေါ် ကန့်သတ်မှုတစ်ခုအဖြစ် အဓိကအားဖြင့် လုပ်ဆောင်သော်လည်း လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း သတင်း အချက် အလက်နှင့် အတွေးအမြင်များ လွတ်လပ်စွာ စီးဆင်းနိုင်မှုကို မြှင့်တင်ပေးသည့် ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု တည်ထောင်ပေးရန် နိုင်ငံတော်မှ မဖြစ်မနေ လုပ်ဆောင်ရမည့် အပြုသဘောဆောင်သော တာဝန်တစ်ခုအနေဖြင့်လည်း ဤအခွင့်အရေးမှ ပြဋ္ဌာန်းပေးသည်။ ဤအခွင့်အရေး၏ အဓိက အချက်မှာ မီဒီယာ၏ မျိုးစုံကွဲပြားမှုဆိုင်ရာ အတွေးအမြင်ဖြစ်ပြီး၊ မီဒီယာသည် အကျိုးရှင်များအား ပြောရေးဆိုခွင့်ကို ပေးအပ်ပြီး အကျိုးရှင်အားလုံး၏ သတင်းလိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးသည်။ Informationsverein Lentia နှင့် အခြားသူများနှင့် သြစတြီးယားနိုင်ငံတော်တို့ ဖြစ်ပွားသော အမှု၌ ဥရောပ လူ့အခွင့်အရေး တရားရုံး (ECHR) မှ မီဒီယာ၏ မျိုးစုံကွဲပြားမှု၏ အရေးကြီးပုံကို အောက်ပါအတိုင်း မီးမောင်းထိုးပြခဲ့သည်။

ဒီမိုကရက်တစ် လူ့အဖွဲ့အစည်းများတွင် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်၏ အဓိက ကဏ္ဍသည် အထူးသဖြင့် ပုံနှိပ်မီဒီယာမှတစ်ဆင့် အများပြည်သူမှရယူရန်ဟု ခေါင်းစဉ်တပ်၍ ၎င်းသည် ယေဘုယျ အကျိုးစီးပွားအတွက် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အတွေးအမြင်များကို ဖန်တီးပေး ရန်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်မှ အဆုံးစွန် အာမခံထားသော ဗဟုဝါဒ၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ခြေကုပ်ယူ၍ လုပ်ဆောင်ခြင်းမရှိပါက ဤတာဝန်ယူမှုအား အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း ရှိမည်မဟုတ်ချေ။

မျိုးစုံကွဲပြားမှုသည် ရှုပ်ထွေးပြီး၊ မတူညီသည့် အခြေခံအချက် သုံးမျိုး ပါရှိကြောင်း ခြုံငုံနားလည် သဘောပေါက်နိုင်သည်။ ၎င်းတို့မှ တည်ရှိပုံ ကွဲပြားမှု (ကွဲပြား ခြားနားသော မီဒီယာ အမျိုးအစားများ)၊ ရင်းမြစ်မျိုးစုံ ကွဲပြားမှု (မီဒီယာများအား မျိုးစုံကွဲပြားပြီး ပိုင်ဆိုင်မှု) နှင့် ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများ၌ မျိုးစုံကွဲပြားမှု (မီဒီယာမှ ထွက်ကုန်များကို ရည်ညွှန်းသည်) တို့ဖြစ်သည်။

တည်ရှိပုံ ကွဲပြားမှု

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမှ နိုင်ငံတော်သည် မည်သည့် ကြားခံပစ္စည်းကို သုံးသည်ဖြစ်စေ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်ကို အာမခံချက်ပေးရမည်ဟု တောင်းဆိုထားသည် (မှတ်စုတို ၁)။ နိုင်ငံတော်၏ အပြုသဘောဆောင်သော တာဝန်ဝတ္တရားများ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုမှာ မီဒီယာအမျိုးအစား အားလုံးအား မျိုးစုံကွဲပြားမှုကို မြှင့်တင်နိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ အထူးအားဖြင့် ရုပ်သံထုတ်လွှင့်မှု အမျိုးအစား သုံးမျိုးဖြစ်သော အများပြည်သူပိုင်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းတို့အားလည်း လည်ပတ်နိုင်စေရေးလည်းပါဝင်သည်။

အကျိုးအမြတ် ကိုသာကြည့်သော စီးပွားဖြစ် ရုပ်သံထုတ်လွှင့်သူများသည် များပြားသော လိုအပ် သည့် အရင်းအမြစ်များ သာမက နိုင်ငံလိုစိတ်ပြင်းသောဆန္ဒဖြင့် ဆန်းသစ်မှုနှင့် ရွေးချယ်မှု တို့အားယူဆောင်လာခြင်းဖြင့် မျိုးစုံကွဲပြားမှုကို ထောက်ပံ့သည်။

စီးပွားဖြစ် ရုပ်သံ ထုတ်လွှင့်သူများအတွက် ၎င်းတို့၏ ယှဉ်ပြိုင်မှုအဓိက မူဝါဒအရ အဓိက လိုအပ်ချက်မှာ ခွင့်ပြုမိန့် လိုင်စင် ရယူခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်၌ မှုတမှုရှိခြင်း၊ ပွင့်လင်းမြင်သာခြင်းနှင့် ပြိုင်ဆိုင်မှုရှိခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

ပြောင်းပြန်အားဖြင့် နိုင်ငံပိုင် ရုပ်သံထုတ်လွှင့်မှု လုပ်ငန်းများ ၌ ယေဘုယျအားဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းသည် အဓိကတွန်းအား မဟုတ်ချေ။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံတော်မှ ထောက်ပံ့ငွေများ ရရှိနေခြင်းကြောင့် အရင်းအမြစ်အတွက် ပြိုင်ဆိုင်ခြင်းမဟုတ်ချေ။ (မှတ်စုတို ၉ကို ဖတ်ရန်)။

၎င်းတို့သည် စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်သူများ သတိမမူမိသည့် အရည်အသွေးနှင့် ပြည်သူတို့၏ စိတ်ကျေနပ်မှု၊ နိုင်ငံသားများ လိုအပ်နေသော သတင်း အချက်အလက်များဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း စသည်တို့ကို ပြည်သူ့ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်ဖြင့် ချိုးစုံကွဲပြားမှုကို ထောက်ပံ့ ကူညီကြသည်။ ပြည်သူပိုင်ရုပ်သံထုတ်လွှင့်သူများ၏ အဓိက တာဝန်တစ်ခုမှာ ပထမအနေဖြင့် ၎င်းတို့အားဖန်တီးရန်၊ ၎င်းတို့၏ လွတ်လပ်မှုကို အလေးဂရုပြုရန် ဖြစ်ပြီး၊ အများပြည်သူ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် လုံလောက်သည့် အရင်းအမြစ်များရှိကြောင်းသေချာစေရန် ဖြစ်သည်။

ရပ်ရွာအခြေပြု ရုပ်သံထုတ်လွှင့်မှုများသည် ထူးခြားသော ပထဝီဝင်အနေအထားဖြင့် တည်ရှိသော ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်း ဖြစ်စေ၊ စူးစမ်းလိုစိတ်ရှိသော ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းဖြစ်စေ ရပ်ရွာဒေသခံများအတွက် ထုတ်လွှင့်ခြင်းဖြစ်ပြီး၊ အကျိုးအမြတ်အတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်း မဟုတ်ကြောင်း ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုနိုင်သည်။ ဤရုပ်သံထုတ်လွှင့်မှုများသည်လည်း စီးပွားဖြစ်ထုတ်လွှင့်သူများသာမက အများပြည်သူပိုင် ထုတ်လွှင့်မှုများမှ ကြီးမားစွာ လျစ်လျူရှုခံရသော ရပ်ရွာဒေသများ၏ ပြောရေးဆိုခွင့်များ ဖန်တီးပေးပြီး ကြွယ်ဝစုံလင်သော အစီအစဉ်ကောင်းများရရှိရန် အရေးပါသော ကူညီထောက်ပံ့မှုကို ပေးသည်။

ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများမှ ရုပ်သံထုတ်လွှင့်သူများ ရှင်သန်ရပ်တည်နိုင်ရန်အတွက် အခြေအနေများစွာ လိုအပ်သည်။ ၎င်းတို့သည် သာမန်အားဖြင့် စီးပွားဖြစ်ရုပ်သံထုတ်လွှင့်မှု လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် လုပ်ငန်းခွင့်ပြုမိန့်အတွက် ပုံမှန်အားဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ခြင်း မရှိပေ။ အကြောင်းမှာ ဝန်ထမ်းဦးရေ၊ နည်းပညာနှင့် ငွေကြေး အရင်းအမြစ်တို့တွင် လွန်စွာ နည်းပါးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ရလဒ်မှာ ရပ်ရွာအခြေပြု ရုပ်သံထုတ်လွှင့်သူများအတွက် လွယ်ကူပေါ့ပါး၊ အဖိုးနည်းသော လုပ်ငန်းခွင့်ပြုမိန့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ရန် လိုအပ်သည်။

ရပ်ရွာအခြေပြု ရုပ်သံထုတ်လွှင့်သူများမှ တည်ရှိပြီး ရုပ်သံထုတ်လွှင့်မှု စခန်းများမှတစ်ဆင့် ၎င်းတို့၏ ရုပ်သံလှိုင်းကို ထုတ်လွှင့်နိုင်ရန်အတွက် အထူးအစီအစဉ်များ ပြုလုပ်ပေးရန်လည်း လိုအပ်သည်။ အန်နာလော့ဂ်စနစ်နှင့် ရုပ်သံထုတ်လွှင့်မှုတွင် ဤနည်းလမ်းဖြင့် ရပ်ရွာ အခြေပြု ရုပ်သံထုတ်လွှင့်သူများ၏ လှိုင်းနှုန်းစဉ် ထုတ်လွှင့်မှုကို ကာကွယ်ထားသည် (မှတ်စုတို ၇ကို ကြည့်ရန်)။ ဤနည်းလမ်းအားကျင့်သုံးရန် မတူညီသော နည်းလမ်းများစွာ ရှိသည် ပြင်သစ်၊ ထိုင်းနှင့် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတို့ အပါအဝင် အချို့သောနိုင်ငံများတွင် ရပ်ရွာ အခြေပြု ထုတ်လွှင့်မှုအတွက် လှိုင်းနှုန်းသတ်မှတ်ချက်ဝေစုကို ရာခိုင်နှုန်းအတိအကျဖြင့် ခွဲဝေပေးထားသည်။ ထိုနိုင်ငံများတွင် FMထုတ်လွှင့်မှု၏ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ရပ်ရွာအခြေပြုနှင့် အကျိုးအမြတ်မယူသည့် ရုပ်သံထုတ်လွှင့်မှုများအတွက် ဖြစ်သည်။ အခြားသောနိုင်ငံများတွင်မူ ထိုသို့ ခွဲဝေကန့်သတ်မှုကို ရုပ်သံထုတ်လွှင့်မှု ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့မှ ဆောင်ရွက်ပြီး၊ တခါတရံ၌ မတူညီသော ရုပ်သံထုတ်လွှင့်သူများကြား လှိုင်းနှုန်း သတ်မှတ်ခွဲဝေမှုကို ညီမျှမှုရှိစေရန် ဥပဒေအရဆောင်ရွက်သည်။

ရင်းမြစ်ချိုးစုံကွဲပြားမှု

မီဒီယာလုပ်ငန်း ပိုင်ဆိုင်မှုသည် အနည်းငယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ လက်ထဲတွင် စုဝေးရောက်ရှိနေခြင်းသည် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုမှုကိုသာမက ဒီမိုကရေစီစနစ်ကိုပါ ခြိမ်းခြောက်နိုင်သည်။ မီဒီယာပိုင်ဆိုင်မှုများ လွန်ကဲစွာ စုစည်းနေခြင်းသည် နိုင်ငံသားများအား ချပြမည့် ရှုထောင့်ပေါင်းစုံမှ အမြင်များအား လျော့နည်းစေသည့်အပြင် ၎င်းတို့၏ အတွေးအမြင်များဖော်ပြရန် အချို့သောစိတ်အားထက်သန်စွမ်းမှုကိုလည်း အကန့်အသတ် ဖြစ်စေသည်။ နိုင်ငံသားများ၏ တုံ့ပြန်သံကို ကြားရန်လည်း အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်။ တူညီသော အချက်တစ်ချက်မှာ ကြီးမားသော ပိုင်ဆိုင်မှုသည် ၎င်းတို့၏ အမြင်များနှင့် ရှုထောင့်များကို လွှမ်းမိုးနိုင်စွမ်းပြုခြင်းဖြင့်

ပြည်သူ့အသံ ရရှိနိုင်မှု အချိုးအစားမညီမျှခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ပိုင်ဆိုင်မှုများ လွန်ကဲစွာ စုစည်းနေမှုသည် စားသုံးသူများအတွက် ဈေးနှုန်းများ ကြီးမြင့်လာခြင်း၊ အရင်းအနှီး များပြားသည် ထုတ်လုပ်မှုများအတွက် (သို့မဟုတ်) စူးစမ်းရှာဖွေမှုနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ သတင်းများကဲ့သို့ အသေးစား အစီအစဉ်များ ထုတ်လုပ်ရန် မက်လုံးများ ကျဆင်းလာခြင်း စသည်ဖြင့် လွတ်လပ်သော ဈေးကွက်နှင့် ယှဉ်ပြိုင်မှု ပြဿနာများကို ဦးတည်စေသည်။ ကြီးမားသော မီဒီယာလုပ်ငန်း စုပေါင်းမှုများသည် ဈေးကွက်ချဲ့ထွင်ရာတွင် ပြိုင်ဆိုင်မှုကို ဆန့်ကျင်သည့် အလေ့အထကို စေ့စပ်ညှိနှိုင်းပေးနိုင်သည့်အပြင် ကြီးမားသော ပြဿနာကို ကွာဝေးစေသည်။

မီဒီယာကဏ္ဍ၌ အလွန်အကျွံ စုစည်းပိုင်ဆိုင်မှုကို တားမြစ်ခြင်း၏ အရေးပါပုံကို နိုင်ငံတကာမှ အတည်ပြုထားပြီး ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ် ပူးတွဲကြေငြာချက်မှ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်အတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အထူးထုတ်ပြန်ချက်၌ -

ဒီမိုကရေစီစနစ်၌ မီဒီယာမျိုးစုံလင် ကွဲပြားကြွယ်ဝမှု၏ အထူးအရေးပါပုံကို အသိအမှတ်ပြုရာတွင် မီဒီယာများအား လွန်ကဲစွာ စုစည်းပိုင်ဆိုင်မှု (သို့မဟုတ်) ဖြန့်ကျက် ပိုင်ဆိုင်မှုတို့ကို တားဆီး ကာကွယ်နိုင်ရန်အတွက် လက်ဝါးကြီးအုပ်မှု၊ ဆန့်ကျင်ရေး ဥပဒေ အပါအဝင် အထူးစီမံချက်များကို ချမှတ်ထားသင့်သည် ဟု ဖော်ပြထားသည်။

အာဖရိကတိုက်မှ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒ ကြေငြာချက်၌ -

အချို့သော ကန့်သတ်ချက်များမှာ လွန်စွာ တင်းကျပ်မှု မရှိသောကြောင့် မီဒီယာလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်။ သို့ပါသော်လည်း နိုင်ငံများသည် မီဒီယာများအား လွန်ကဲစွာ စုစည်းပိုင်ဆိုင်မှုများကို ရှောင်ရှားနိုင်ရန် ထိရောက်သော ကန့်သတ်မှုများကို ချမှတ်ထားရမည်။

တိကျသော ဈေးကွက်အပေါ် မူတည်၍ လိုက်နာကျင့်သုံးမည့် တိကျသော ဥပဒေများကို ချမှတ်ရသည်။ နိုင်ငံကြီးများ၌ရှိသော ကြီးမားသော ဈေးကွက်အတွက် ချမှတ်ထားသော ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် နိုင်ငံငယ်များအတွက် သတ်မှတ်ချက်များနှင့် မတူညီရန် လိုအပ်သည်။ မီဒီယာများအား လွန်ကဲစွာ စုစည်းပိုင်ဆိုင်မှုကို တားမြစ်ခြင်းသည် အရေးကြီးကဲ့သို့၊ မူဝါဒ ချမှတ်သူများသည် ရုပ်သံထုတ်လွှင့်မှု ကဏ္ဍတစ်ခုလုံး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ထိန်းသိမ်းရန်လည်း လိုအပ်ကြောင်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများသည် ဤကဏ္ဍ၏ စီးပွားရေးအရ ခိုင်မာမှုကို လျော့ကျသွားစေနိုင်သည့် တင်းကျပ်မှုမျိုး မဖြစ်ရပေ။

တိကျသော စည်းမျဉ်းများနှင့် ပတ်သက်သော ဥပမာများမှ ကနေဒါနိုင်ငံ၌ စည်းကမ်း ထိန်းသိမ်းသူများသည် ရုပ်မြင်သံကြား ဈေးကွက်အတွင်း လုပ်ငန်းတစ်ခု၌ အမည်နာမတစ်ခုအောက်တွင် ၄၅ရာခိုင်နှုန်းထက် ပိုမို ပိုင်ဆိုင်ခွင့်မပြုချေ။ စေ့စပ်စွာ လေ့လာကြည့်ရှုပါက ၎င်း၏ရလဒ်မှာ ၃၅ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ၄၅ရာခိုင်နှုန်း အတွင်း၌သာရှိသည်။ အီတလီနိုင်ငံတွင်မူ သတင်းစာ ထုတ်ဝေသူများသည် နိုင်ငံတော်အဆင့်၌ လုပ်ငန်း လည်ပတ်မှု၏ ၂၀ရာခိုင်နှုန်းထက် ပိုမို ပိုင်ဆိုင်ခွင့် မရှိသလို၊ ဒေသဆိုင်ရာ၌လည်း ၅၀ရာခိုင်နှုန်းထက် ပိုမို ပိုင်ဆိုင်ခွင့် မရှိပေ။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၌ မီဒီယာကဏ္ဍတွင် စုစည်းပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ဖြန့်ကျက် ပိုင်ဆိုင်မှုတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အလွန်တိကျပြီး အသေးစိတ်ကျသော ဥပဒေများရှိသည်။ ဥပဒေများသည် ဖြန့်ကျက် ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍လည်း အသုံးပြုနိုင်သည်။ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ၌ တိုက်ရိုက်သော် လည်းကောင်း သွယ်ဝိုက်၍သော် လည်းကောင်း တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ရုပ်သံထုတ်လွှင့်ခွင့် ခွင့်ပြုမိန့်တစ်ခုထက် ပို၍သော် လည်းကောင်း (သို့မဟုတ်) FMနှင့် AM ရေဒီယိုလိုင်း လုပ်ကိုင်ခွင့် ခွင့်ပြုမိန့် နှစ်ခုထက် ပို၍သော် လည်းကောင်း (သို့မဟုတ်) အများအပြား ထပ်လျက်ရှိသော ရေဒီယို ရုပ်သံထုတ်လွှင့်မှုဌာနနှစ်ခုထက် ပို၍သော်လည်းကောင်း ပိုင်ဆိုင်ခွင့်မရှိပေ။ ထို့အတူ သတင်းစာလုပ်ငန်းကို ပိုင်ဆိုင်သူတစ်ယောက်သည် ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် ရေဒီယို ထုတ်လွှင့်မှုလုပ်ငန်း နှစ်ခုစလုံးကို မပိုင်ဆိုင်နိုင်ပေ။

ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများ မတူကွဲပြား ကြွယ်ဝစုံလင်ခြင်း

မတူကွဲပြား ကြွယ်ဝစုံလင်သည့် အကြောင်းအရာများ ပါဝင်နိုင်ရန်အတွက် အထက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် ပိုမိုသွယ်ဝိုက်သော စီမံချက်များအပြင် နိုင်ငံတော်မှ တိုက်ရိုက် ထောက်ပံ့နိုင်သည့် နည်းလမ်းများရှိသည်။ ဤနည်းလမ်းများတွင် အများပြည်သူ စိတ်ဝင်စားသည့် အကြောင်းအရာများ ထုတ်လုပ်မှုကို ထောက်ပံ့ရန်အတွက်၊ ရုပ်ရွာအခြေပြု ရုပ်သံထုတ်လွှင့်သူများ နှင့်/သို့မဟုတ် အန္တရာယ်အခြေအနေ နှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသည့် အခြားမီဒီယာများအား ကူညီထောက်ပံ့ရန် ရံပုံငွေ ချထားပေးခြင်းလည်း ပါဝင်သည်။ ရုပ်ရွာအခြေပြု ရုပ်သံထုတ်လွှင့်သူများအား ငွေကြေး ထောက်ပံ့မှု စံနစ်သည် ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများတွင် အများဆုံး ကျင့်သုံးကြပြီး၊ နိုင်ငံအများအပြားတွင်လည်း ရပ်တည်ရန် ရုန်းကန်နေရသော သတင်းစာများအတွက်ထောက်ပံ့ရန် ရံပုံငွေများ ရှိသည်။

နိုင်ငံများအနေဖြင့် ပြည်တွင်းနှင့် ဒေသတွင်း အကြောင်းအရာများကို အစီအစဉ်များအတွင်း အနည်းဆုံး ထုတ်လွှင့်ရမည့် ပမာဏဟူသော တိုက်ရိုက်နှင့် အပြုသဘောဆောင်သည့် တာဝန်သတ်မှတ်ချက်ကို ရုပ်သံထုတ်လွှင့်သူများအပေါ် စည်းကြပ်နိုင်သည်။ (မှတ်စုတို ၇ကို ကြည့်ရန်)

ဆက်လက် ဖတ်ရှု လေ့လာရန် -

- UNESCO, *Media Development Indicators: A Framework for Assessing Media Development*, 2008:
http://portal.unesco.org/ci/en/files/26032/12058560693media_indicators_framework_en.pdf/media_indicators_framework_en.pdf.
- Centre for Law and Democracy, 2013, *Tuning into Development: International Comparative Survey of Community Broadcasting Regulation*: <http://www.law-democracy.org/live/unesco-community-radio-book-published/>.
- Organization of American States, "Annual Report of the Special Rapporteur for Freedom of Expression 2004". Available at: www.oas.org/en/iachr/expression/showarticle.asp?artID=459&IID=1.